

**Hälso- och sjukvårdsnämnden
Socialnämnden**

Rapport. Samordnat stöd för blivande och nyblivna föräldrar och de yngsta barnen inom Region Gotland

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden/Socialnämnden godkänner rapporten.

Sammanfattning

Inom Region Gotland finns ett flertal verksamheter i olika förvaltningar som erbjuder stöd, råd och vård riktad till blivande föräldrar och småbarnsfamiljer med barn upp till och med fem år. Det ställer krav på samordning och samverkan i alla led. Omnämnda förvaltningar är hälso- och sjukvårdsförvaltningen, socialförvaltningen och utbildning- och arbetslivsförvaltningen.

Att ansvar och uppdrag delas av många aktörer är inte unikt för Gotland utan är något som även uppmärksammas nationellt, till exempel i den statliga utredningen Börja med Barnen!, SOU 2021:34¹ som satt ljuset på en fragmentiserad vård för barn i Sverige som riskerar både vara ojämlig och att vård och stöd inte hålls samman för individen. Utredningen har givit regeringen förslag på en gemensam nationell hälsoplan för alla barn och unga 0-21 år.

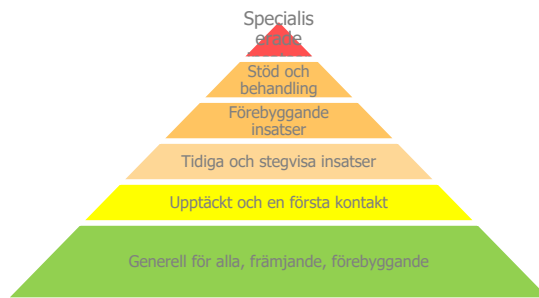
På Gotland har det länge funnits olika samverkansmodeller mellan förvaltningarna för att hantera dessa glapp². Lagstiftning, uppdrag, arbetsätt och organisation är några av de utmaningar man har att överbygga som en geografisk närhet inte eliminerar.

Inom ramen för samverkansforum Barn och unga har en inventering gjorts av den mängd olika insatser riktad till barn 0-5 år samt blivande och nyblivna föräldrar som erbjuds inom Region Gotlands olika verksamheter. Inventeringen sorterade även de olika vårdnivåerna, det vill säga vad som erbjuds alla, den universella nivån, vad som

¹ Börja med barnen, SOU 2021:34

² Samverkansforum Barn och unga samlar chefer och nyckelpersoner inom Region Gotland med ansvar för barn och unga 0-24 år och är en del av samverkansstrukturen som leds av direktörerna för hälso- och sjukvårdsförvaltning, socialförvaltning samt utbildnings- och arbetslivsförvaltning. Samverkansledaren Barn och unga leder olika utvecklingsarbeten på uppdrag av dem. Det finns ett motsvarande forum för äldre.

erbjuds vid ett upptäckt stödbehov, den selektiva nivån samt slutligen den indikerade nivån som innebär stöd på specialistnivå.

För att underlätta utvecklingsarbetet har en samordnad ledningsgrupp för de yngsta inrättats där de åtta närmast berörda cheferna med ansvar för de yngsta ingår från de tre förvaltningarna. Gruppen träffas regelbundet för gemensam prioritering, styrning och ledning samt ökad kunskap och förståelsen för de olika ansvarsområdena. Ett viktigt utvecklingsområde är det främjande och förebyggande arbetet som delas av flera med fokus på tidiga insatser. Detta för att kunna förhindra att svårigheter växer och blir mer komplicerade med tid och ålder.

En gemensam kunskapsdag genomförs under våren för chefer och medarbetare, samt verksamhetsgrannar som för att öka kunskapen om det förebyggande arbetet och vikten av att tidigt upptäcka behov av stöd. Verksamheter som möter barn och föräldrar på den universella nivån informerar om arbetssätt och uppdrag för att alla ska ha inblick och kännedom om varandra.

Ytterligare utvecklingsarbete som genomförts med anledning av inventeringen är att öka möjligheterna till att söka kunskap på internet då dagens föräldrageneration är till stor del digital. En samlad digital informationskanal för föräldrar på Gotland har saknats samtidigt som förtroendet till faktagranskad information på 1177.se är hög varför det är en lämplig plattform att utveckla. Arbetet föll väl samman med det övergripande utvecklingsarbetet av 1177.se/gotland och ett omfattande arbete har gjorts med att gå igenom med information för målgruppen samt anpassa till vad som gäller på Gotland och utgår från föräldrarnas perspektiv. En föräldragrupp på öppna förskolan har varit medskapande i arbetet genom att beskriva behoven av information. Information och sidor har länkats samman för att förenkla för den som söker för att komma vidare både inom 1177.se och till kommunalt stöd, samt att även göra det lättare att hitta råd till egenvård. En samlings sida riktad till blivande föräldrar och småbarnsfamiljer på Gotland finns även på 1177.se/gotland.

En särskilt sårbar grupp barn kan de vara som har föräldrar med kognitiva svårigheter. Det kan behövas ett långsiktigt och hållbart stöd i föräldraskapet. Då det är flera inblandade verksamheter och aktörer som arbetar med dessa familjer så finns ett nätverk för dessa medarbetare, SUF Gotland. SUF står för samverkan, utveckling, föräldraskap och i Uppsala finns ett kunskapscentrum SUF. Ett utvecklingsarbete sker under våren med inom ramen för samverkanforum Barn och unga för att tydliggöra ledning, styrning och att säkerställa att det finns kompetens i Region Gotland för arbetet med målgruppen.

Bedömning

Den samlade bedömningen är att trots en geografisk närhet mellan verksamheter på Gotland är det en utmaning för de inblandade aktörerna kring de yngsta barnen på grund av lagstiftning, ansvarsområden och organisation att enkelt samarbeta. En god förutsättning för att överbrygga detta är den samordnade ledningen mellan förvaltningarna för styrning, ledning och prioritering som inrättats exklusivt rörande de yngsta barnen.

Kunskapshöjande insatser kring uppdrag, vårdnivåer och förebyggande arbete över verksamhetsgränserna bedöms värdefullt och gemensam utbildningsdag är en viktig del i kunskap och förståelse.

Utvecklingen av 1177.se/gotland ökar den digitala tillgänglighet till råd, stöd och insatser som ges inom Region Gotland riktad till målgruppen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-03-23
Inventering stöd, vård och insatser 0-5 år

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Socialförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Hälsa- och sjukvårdsnämnden
Socialnämnden